

Valstybių sienų kirtimo tvarka

Valstybės siena – linijos sudarančios valstybės teritorijos ribas sausumoje, vidaus vandenyse, žemės gelmėje ir oro erdvėje.

Valstybės sienos paprastai nustatomos gretimų valstybių sutartimis. Aprašomos, nubrėžiamos žemėlapiuose (delimitacija) ir pažymimos vietoje pasienio stulpais ar kitokiais ženklais (demarkacija). Jūrų valstybės siena eina išorine teritorinių vandenų (paprastai 3-12 jūrmylių pločio) riba. Nustatant sienas, paprastai atsižvelgiama į vietos ypatumus (kalnagūbrius, upes ir panašiai).

Valstybės sienos, išvestos pagal reljefo ypatumus, vadinamos *orografinėmis*, išvestos pagal dienovidinius arba lygiagretes – *astronominėmis*, išvestos tiesios linijos tarp dviejų taškų – *geometrinėmis*.

Valstybės vidaus įstatymais ir tarptautiniais susitarimais nustatomas pasienio režimas, incidentų sureguliuavimo tvarka, sienos pervažiavimo tvarka, pasienio upių ir vandenų naudojimo tvarka.

Valstybės siena, jeigu tarptautinėse sutartyse su gretimomis valstybėmis nenustatyta kitaip, eina:

- sausuma ir vietomis, kuriose valstybės siena kerta pasienio vandenį, pereidama nuo vieno kranto į kitą, linijomis, jungiančiomis gretimus valstybės sienos ženklus;
- laivybine upe pagal pagrindinio farvaterio (laivakelio) arba upės deltos vidurį, nelaivybine upe (upeliu) pagal jos (jo) vidurį arba pagrindinės vagos vidurį;
- tiltais arba kitomis konstrukcijomis, einančiomis per pasienio vandenį pagal šių statinių vidurį arba pagal jų technologinę ašį, neįvertinus to, kaip valstybės siena eina pasienio vandenimis.
- Valstybės siena sausumoje ir pasienio vandenyse ženklinama valstybės sienos ženklais.
- Valstybės sienos ženklus įrengia ir prižiūri Valstybės sienos apsaugos tarnyba.

Valstybės sienos kirtimas – asmenų, transporto priemonių vykimasis, daiktų, krovinių gabenimas per valstybės sieną.

Valstybės sienos kirtimo tvarką užtikrina patikrinimus atlikti įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos. Lietuvoje tai yra:

- Pasienio kontrolės punktuose pagal kompetenciją patikrinimus atlieka Valstybės sienos apsaugos tarnyba,
- Muitinė,

- Lietuvos kariuomenės Karo policija,
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba,
- Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos.

Išorės sieną sausumoje galima kirsti tik po patikrinimų pasienio kontrolės punkte. Išorės sieną pasienio vandenyse galima kirsti tik tarptautinėse sutartyse ar susitarimuose nustatytose vietose.

Asmenys, kertantys valstybės sieną, privalo turėti ir pateikti patikrinimų įstaigų pareigūnams galiojančius asmens dokumentus, suteikiančius teisę kirsti valstybės sieną, transporto priemonės, gabenamų daiktų, krovinių dokumentus.

Be patikrinimų įstaigų pareigūnų leidimo išlipti, išlaipinti iš transporto priemonių arba į jas įlaipinti žmones, iškrauti arba pakrauti gyvūnus, daiktus ar krovinius yra draudžiama.

Į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, įleidžiami ir tikrinami be eilės krovininės transporto priemonės, gabenančios mirusiuosius, greitai gendančius, pavojingus (1–9 klasės) daiktus ir krovinius, gyvulius, paramai ar labdarai skirtus daiktus ir krovinius (jeigu tokių daiktų, krovinių vertė ir kiekis (svoris, dydis) sudaro ne mažiau kaip pusę visų daiktų ir krovinių vertės ir atitinkamai kiekio (svorio, dydžio), taip pat krovininės transporto priemonės, kurios grįžta įvežusios paramai ar labdarai skirtus daiktus ir krovinius, asmenys, turintys įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statusą ir gabenantys daiktus ir krovinius. Lietuvoje greitai gendančių daiktų ir krovinių sąrašą tvirtina Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) generalinis direktorius.